

УДК 811. 111'42'37

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-2\(20\)-353-365](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-2(20)-353-365)

Соловйова Лариса Федорівна кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов, Поліський національний університет, бульвар Старий, 7, м. Житомир, 10002, тел.: (0412) 47-29-63, <https://orcid.org/0000-0001-5574-5251>

Сніховська Ірена Едуардівна кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теоретичної та прикладної лінгвістики, Державний університет "Житомирська політехніка", вул. Чуднівська, 103, м. Житомир, 10005, тел.: (0412) 24-14-22, <https://orcid.org/0000-0001-6775-274X>

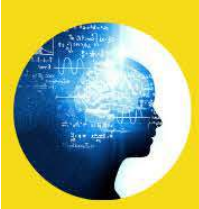
АНГЛІЙСЬКА ОЦІННА ЛЕКСИКА В ТЕКСТАХ ДРАМАТУРГІЇ

Анотація. Статтю присвячено аналізу ролі та функціональних особливостей оцінної лексики в англійськомовних драматургічних текстах. Доведено актуальність розвідок, спрямованих на виявлення, опис та класифікацію мовних засобів, що виражають оцінку. Вивчення оцінки передбачає аналіз процесів функціонування мови, зумовлених мисленнєво-мовною діяльністю індивіда загалом, та її аксіологічним аспектом, зокрема. Основними виразниками аксіологічних категорій позитивної та негативної оцінки є атрибути, предикативи та релятиви оцінки.

Твори драматургії мають діалогічну, а не оповідну форму. Персонажне мовлення є єдиною формою зображення дійових осіб, авторські характеристики подій і персонажів надаються лише в авторських ремарках. Діалоги персонажів, де акцент робиться на оцінці адресата, демонструють функціональну специфіку оцінної лексики.

Адресат як об'єкт оцінки може бути прямим і непрямим. Визначено, що як прямі, так і непрямі адресати часто характеризуються оказіональними предикативами оцінки метафоричного або компаративного характеру. Наведено приклади, коли самооцінка поєднується з оцінкою прямого або непрямого адресата, де висловлювання повніше розкривають характер персонажа. Продемонстровано широке вживання релятивів оцінки у творах драматургії.

Розглянуто роль оцінної лексики в авторських ремарках, виокремлено три їх основні види. Це ремарки, пов'язані з діями акторів

на сцені, де надаються як технічні вказівки для дій актора, так і рекомендації акторам, пов'язані з оцінкою персонажа; ремарки, що характеризують мову, інтонацію тощо; авторські ремарки-пояснення до тексту п'єси, в яких надається опис місця дії або характеристика персонажів.

У творах драматургії важливу роль відіграють атрибути в авторських ремарках, предикативи, що оцінюють адресата (прямого і непрямого), а також релятиви оцінки, характерні для прямого діалогічного мовлення.

Окреслюється перспектива подальших наукових досліджень, що вбачається в аналізі функціонування оцінної лексики в англомовних текстах сучасної британської драми й у порівняльному аналізі питомої ваги оцінної лексики в текстах різних функціональних стилів.

Ключові слова: оцінка, оцінна лексика, драма, персонажне мовлення, аксіологічна категорія.

Soloviova Larysa Fedorivna Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Foreign Languages Department, Polissia National University, bulvar Saryi, 7, Zhytomyr, 10002, (0412) 47-29-63, <https://orcid.org/0000-0001-5574-5251>

Snikhovska Irena Eduardivna Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Theoretical and Applied Linguistics, Zhytomyr Polytechnic State University, Chudnivska st., 103, Zhytomyr, 10005, (0412) 24-14-22, <https://orcid.org/0000-0001-6775-274X>

ENGLISH EVALUATIVE VOCABULARY IN DRAMA TEXTS

Abstract. The article focuses to the analysis of the role and functional features of evaluative vocabulary in English-language drama texts. The topicality of the research aimed at identifying, describing and classifying language means expressing evaluation is proved. The study of evaluation involves the analysis of the processes of language functioning caused by the thought and speech activity of an individual in general and its axiological aspect in particular. Attributes, predicateds and response words of evaluation express positive and negative axiological categories.

Works of drama have a dialogic rather than narrative form. Personages' speech is the only form of depicting characters; the author's characteristics of events and personages are provided only in the author's remarks. The personages' dialogues, where the emphasis is on the addressee's evaluation, demonstrate the functional specificity of evaluative vocabulary.

The addressee as an object of evaluation can be direct and indirect. It has been determined that both direct and indirect addressees are often characterized by occasional predicatives of evaluation of a metaphorical or comparative nature. Examples where self-evaluation is combined with the evaluation of a direct or indirect addressee, where the statements more fully reveal the personages' character are given. The widespread use of response words of evaluation in works of drama, which is most clearly manifested in the dialogues of characters and, above all, in the evaluation of the addressee is demonstrated.

The article considers the role of evaluative vocabulary in the author's remarks, and distinguishes their three main types. These are remarks related to the play of actors on stage, which provide both technical instructions for the actor's actions and recommendations to actors related to the character's evaluation; remarks characterizing speech, intonation, etc.; author's remarks-explanations to the text of the play with the description of scene or characters' characterization.

In works of drama, attributes in the author's remarks, predicatives that evaluate the addressee (direct and indirect), as well as response words of evaluation characteristic of direct dialogic speech, play an important role.

The perspective of further scientific research is outlined, which is seen in the analysis of the functioning of evaluative vocabulary in English-language texts of Modern British drama and in the comparative analysis of the share of evaluative vocabulary in texts of different functional styles.

Keywords: evaluation; evaluative vocabulary, drama, personages' speech, axiological category.

Постановка проблеми. Антропоцентричний характер сучасних лінгвістичних розвідок ставить категорію оцінки у центр уваги лінгвістів. Сьогодні остання розглядається не лише як логічна категорія, а як і той фактор, що впливає на семантику одиниць мови та їхнє використання. Наразі оцінка достатньо широко потрактовується у мовознавстві. Останнє пов'язане з тим, що ціннісний досвід є досить важливим у пізнавальній діяльності людини. Оцінка має статус універсальної категорії та пронизує всі сфери людського мислення та буття. Все більшу увагу отримують функціональні характеристики мови, які знаходять своє вираження у мовленнєвій діяльності. Відображення діяльності людини у мові та мовленні відбувається крізь призму категорії оцінки.

Загальна орієнтація сучасного мовознавства на дослідження людського чинника, комунікативно-прагматична спрямованість мово-

знавства, недостатнє дослідження засобів вербалізації категорії оцінки робить актуальним семантичні розвідки. У цьому зв'язку дослідження оцінної лексики є на часі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження оцінки та засобів її вираження постійно знаходяться у центрі уваги мовознавців, які працюють з різними мовами. Наразі досліджено граматичні характеристики [1] та лексичні засоби вираження оцінки [2]. Актуальними є розвідки, що розглядають когнітивні [3; 4] гендерні [4], лінгвостилістичні [5] та прагматичні особливості вираження оцінки [6; 7; 8]. Проте невирішеними залишається ціла низка питань, що пов'язані із вивченням функціонування оцінної лексики. Саме це і робить необхідним подальший аналіз таких одиниць.

Мета статті полягає у визначенні ролі, місця та функціональних особливостей мовних засобів вираження оцінки в англomовних драматургійних текстах.

Виклад основного матеріалу. У лінгвістиці прийнято достатньо широке розуміння оцінки. Під оцінкою у сучасній лінгвістиці розуміють об'єктивно-суб'єктивне або суб'єктивно-об'єктивне ставлення людини до об'єкту, що пізнається, яке виражене засобами мови. Оцінка є невіддільною від людини, суб'єкта, що її здійснює. Категорія оцінки співвідноситься з позамовною дійсністю, у ній наявні ядро та периферія. Остання має ієрархічну структуру; одиниці, що входять до категорії оцінки, характеризуються різним ступенем семантичної близькості, при цьому межі периферії є розмитими [4].

О.О. Селіванова розглядає оцінку «як складник конотативного компонента семантичної структури мовної одиниці, який репрезентує ставлення носіїв мови до позначеного за абсолютною шкалою «добре – нейтрально (байдуже) – погано» й відносною шкалою «краще – так само добре – так само нейтрально – так само погано – гірше» [9, с. 438]. Оцінка виступає як наслідок осмислення дійсності та її відображення крізь призму сприйняття людиною [3].

Водночас пропонується розглядати категорію оцінки як структурно-семантичну, функціональну, прагмасемантичну, яка знаходить своє вираження у концептах схвалення/засудження, згоди/незгоди, симпатії/антипатії [6].

Метою розвідки Н. Бігунової є опис нормативної шкали оцінок. У своїй статті авторка доводить, що існує позитивна, негативна та змішана оцінка [10].

Оцінка як дискурсивна категорія взаємодіє не лише з інтра-, а з екстралінгвальними параметрами дискурсу. Потенційний реципієнт

завдяки оцінці занурюється в особистий простір автора, з одного боку, а з іншого, отримує доступ до культурного, соціально-політичного контексту доби [11].

Пізнаючи об'єкти реальної дійсності, людина закріплює результати свого пізнання в одиницях мови. При цьому вона фіксує у значеннях слів не тільки об'єктивні характеристики предметів і явищ (понятійні категорії) але і свою суб'єктивну оцінку цих предметів і явищ (аксіологічні категорії). У пізнавальній діяльності людини одним з ключових є аксіологічний, ціннісний досвід. Основними виразниками аксіологічних категорій позитивної та негативної оцінки є атрибути, предикативи та релятиви оцінки.

Найбільш повна класифікація оцінок була запропонована фінським філософом Г. фон Врігтом. Одне з важливих теоретичних положень, що розвивається її автором, стосується єдності “добра”. Г. фон Врігт постулює шість форм “добра”: 1) інструментальне добро, 2) технічне добро, 3) медичне добро, 4) гедоністичне добро 5) добро сприяння, 6) добро утилітарне. Етична оцінка розглядається ученим як вторинна, похідна від оцінки сприяння. Однак, дослідник не вважає, що його класифікація вичерпує все розмаїття вживання оцінних предикатив. Як бачимо, мова йде лише про виділення опорних категорій [12].

Конотативний аспект значення містить емоційну оцінку, що віддзеркалює емоційне відношення суб'єкта до об'єкта. Для конкретної мовної одиниці оцінний компонент не є постійним. Він може проявитися у конкретний історичний період і може залежати від контекстуальної реалізації значення лексичної одиниці. Оцінний компонент може зазнавати змін, які зумовлені рівнем духовної та матеріальної культури суспільства в цілому та кожного окремого індивіда, зокрема [13, с. 6].

Необхідно зауважити, що в лексичних одиницях оцінка виступає компонентом денотативного, конотативного або обох аспектів лексичного значення слова/словосполучення чи його лексико-семантичного варіанту. Традиційною і досить міцно встановленою в лінгвістиці є точка зору, що конотація включає чотири компоненти: емоційний, оцінний, експресивний і стилістичний. Втім, крім перерахованих чотирьох компонентів конотативного значення виділяються також образний, культурний, ідеологічний компонент, компонент поля, значення, уяви, світогляду.

Слід погодитися з тим, що навіть з метою аналізу не завжди необхідно розділяти емотивність та оцінність, так як в семантиці всіх факторів можна простежити вплив оцінного моменту; тобто не тільки емоція завжди оцінна, але і будь-яка оцінка супроводжується емоційним ставленням. Окрім цього, оцінне співвідношення або ж протиставлення

осмислень, інколи також порядок елементів, при якому початкове нейтральне або позитивне розуміння раптово змінюється негативно забарвленим, може призволити до комічного ефекту, мовної гри [14].

Той факт, що оцінка є компонентом денотативного, конотативного або обох цих значень дозволяє нам говорити про три типи оцінки (раціональний, емоційний, а також раціонально-емоційний відповідно) у семантиці нової лексики.

Словникова дефініція зазвичай виражає раціональну оцінку, яка орієнтується на референт та визначається на основі притаманних денотату якостей. У ролі індикаторів негативної та позитивної оцінки виступають якісні прикметники, що об'єднують позначення ознаки та вказівку на негативну або позитивну оцінку. При цьому, емоційний тип оцінки зорієнтовано на емоційне ставлення мовця до предмета оцінки.

Сучасна драматургія постає об'єктом дослідження з позиції комунікативного підходу. Драматургійний твір привертає увагу українських і зарубіжних мовознавців, чії дослідження присвячені комплексному аналізу персонажного мовлення британської драми [15], засобам вираження оцінки в залежності від емоційного компоненту та експресивності повідомлення у тексті оригіналу [16], особливостям інтерсеміотичного перекодування драми [17], перекладацьким трансформаціям в перекладах драматургічних творів [18], зародженні і розвитку драми у цивілізованих суспільствах [19].

Розглянемо особливості використання оцінки у творах драматургії на матеріалі п'єс Б. Шоу, які відображають тенденції використання останньої в англійській мові на початку ХХ ст.

Твори драматургії мають не оповідну, а діалогічну форму. Вони відтворюють зовнішній щодо автора світ – взаємини між людьми, їхні вчинки, конфлікти, що виникають між ними. У драмі, на відміну від творів художньої прози, як правило, відсутні внутрішні монологи персонажів; авторські характеристики подій і персонажів надаються лише в авторських ремарках, своєрідних «вставках» в основний текст.

Функціональна специфіка оцінної лексики найчіткіше проявляється в діалогах дійових осіб і, насамперед, в оцінці адресата.

Адресат як об'єкт оцінки може бути прямим і непрямим. Прямим адресатом виступає комунікант, якому безпосередньо спрямоване висловлення. Ставлення адресанта до адресата може виражатися атрибутами оцінки, наприклад:

Napoleon. /.../ Come: you are a very clever and sensible and interesting woman (The Man of Destiny) [20].

Однак, набагато частіше таке ставлення виражається предикативами оцінки, які зазвичай супроводжуються мотивуванням з боку адресанта, наприклад:

Liza /.../ Oh, you are **a brute**. **It's a lie: nobody ever saw the sign of liquor on me** (Pygmalion).

Liza (desperate). Oh, you are **a cruel tyrant**. **I can't talk to you: you turn everything against me: I'm always in the wrong** (Id.).

Broadbent (furious) Larry: **you – you – you – disgust me**. **You are a damned fool** (John Bull's Other Island).

Непрямий адресат так, як і прямий, виражається експліцитно. Однак оцінне висловлювання, хоча звернене до прямого адресата, характеризує не його, а третю особу (третіх осіб), яка не бере участі в акті комунікації, наприклад:

Cokane /.../ Pah! The seat is all dusty. These foreigners are **deplorably unclear** in their habits (Widowers' Houses).

Aunt Judy. Sure she's **a queer girl** altogether (John Bull's Other Island).

Broadbent /.../ We ought to be ashamed of ourselves, Larry /.../ You know, I have a sort of presentiment that Miss Reilly is **a very superior woman** (Id.).

Як прямі, так і непрямі адресати часто характеризуються оказіональними предикативами оцінки метафоричного або компаративного характеру (зазвичай зі знаком “–”), наприклад:

The Note Taker. Yes, you **squashed cabbage leaf**, **you disgrace to the noble architecture of these columns**, **you incarnate insult to the English language**: I could pass you off as **the Queen of Sheba** (Pygmalion).

Liza. So you are **a motor bus**: all bounce and go, and no consideration for anyone (Id.).

Broadbent (making a wry face) No, no: the Englishwoman is too prosaic for my taste, too material, **too much of the animated beefsteak about her** (John Bull's Other Island).

Larry /.../ He used to be very civil to Master Larry: a deal too civil, I used to think. Now he's **as surly and stand-off as a bear** (Id.).

У мовленні персонажів п'єси може бути присутньою і самооцінка (як правило, самокритична, негативна), наприклад:

Doyle /.../ Thomas Broadbent: I surrender. The **poor silly-clever Irishman** takes off his hat to God's Englishman (John Bull's Other Island).

Broadbent (striking his silly head with his fist). Oh, **what a fool!** **What a brute I am!** (Id.).

Особливий інтерес становлять випадки, коли самооцінка поєднується з оцінкою прямого адресата (а) або непрямого адресата (б). Такі висловлювання повніше розкривають характер персонажа, його “аксіологічне поле”, тобто його ставлення до інших персонажів, їхньої поведінки тощо:

a) Mrs. Eynsford Hill. I daresay I am **very old-fashioned**: but I do hope you won't begin using that expression, Clara. I have got accustomed to hear you talking about men as **rotters**, and calling everything **filthy** and **beastly**: though I do think it **horrible** and **unladylike** (Pygmalion).

б) Higgins /.../ I find that the moment I let a woman make friends with me, she becomes **jealous, exacting, suspicious, and a damned nuisance**. I find that the moment I let myself make friends with a woman, I become **selfish and tyrannical** (Id.).

Одним із головних проявів функціональної специфіки оцінної лексики в драматургії слід визнати широке вживання релятивів оцінки. У стані емоційної напруженості, виникають суттєві зрушення у здійсненні мовленнєвих операцій: активізуються спонтанні мовленнєві прояви, різко зростає кількість кліше, що вирізняються чіткою позитивною або негативною конотацією. До таких кліше належать, безумовно, і релятиви оцінки:

Liza. Oh, Freddy, a taxi. The very thing. /.../ Freddy. **Righto! Ripping** (Pygmalion).

Liza /.../ I wish you'd left me where you found me. Higgins /.../. **Tosh**, Eliza (Id.).

Tim. Then we'll call him the Home Secretary and me the Irish Secretary. Eh? Broadbent (laughing industriously) **Capital** (John Bull's Other Island).

Doyle. A nice introduction, by George! /.../ Broadbent. **Pooh! Nonsense!** He's only an Irishman (Id.).

Cokane /.../ Act responsibly, Harry, act responsibly. Trench. **Bosh!** Don't be worried! (Widowers' Houses).

Cokane /.../ Would you dream of behaving like this in London? Trench. Oh, **rot!** I've come abroad to enjoy myself (Id.).

До сих пір мова йшла про оцінну лексику в діалогах драматургійних творів. Однак роль оцінну лексики не менш важлива і в авторських ремарках.

При всій різноманітності авторських ремарок можна виокремити три основні їх види:

1. Ремарки, пов'язані з діями акторів на сцені, в яких часто даються не лише технічні вказівки для дії актора у конкретний момент вистави ("rushing forward and seizing his right arm" (The Man of Destiny), "he strikes a match, and proceeds to light his pipe" (Widowers' Houses), "he seats near her", "taking out a handful of money"), а й рекомендації акторам, пов'язані з розкриттям образу персонажа, його оцінкою: "**indignantly** trying to break loose from him" (Widowers' House), "rising **angrily**" (Augustus Does His Bit).

2. Ремарки, що характеризують мову, інтонацію, забарвлення голосу тощо: “with **reproachful earnestness**”, “her tone is **sharp and angry**” (The Devil’s Disciple); “struggling with **happy tears**”, “meeting his **angry searching gaze with tranquil indifference, as she sits looking up at him**” (The Man of Destiny); “interrupting him more **aggressively**”, “with **fierce disgust**” (Widowers’ Houses).

3. Авторські ремарки-пояснення до тексту п’єси, в яких дається опис місця дії або характеристика персонажів.

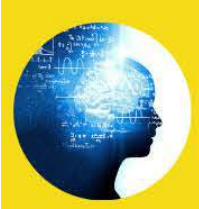
У Б. Шоу такі ремарки часто набувають гіпертрофованої форми (наприклад, вступна ремарка до п’єси “The Man of Destiny” займає п’ять із половиною сторінок). В авторських ремарках до тексту частка оцінної лексики дуже велика. Як приклад розглянемо фрагмент із вступної ремарки до першого акту п’єси “John Bull’s Other Island” (портрет Бродбента):

*He is a **robust, full-blooded, energetic man in the prime of life, sometimes eager and credulous, sometimes shrewd and roguish, sometimes portentously solemn, sometimes jolly and impetuous, always buoyant and irresistible, mostly likeable, and enormously absurd in his most earnest moments** [20].*

Образ центрального персонажа п’єси, Тома Бродбента, дуже суперечливий. У наведеній авторській ремарці хоча й показано суперечливі риси його натури («то щирий, то шахраюватий і хитрий», «то пихато важливий, то веселий і поривчастий» тощо), усе ж таки в загальному складається враження про міцну, повнокровну, енергійну людину, веселу й життєрадісну, приємну у спілкуванні. Із 15 аксіологічних атрибутів і предикативів 11 висловлюють позитивну оцінку.

І тільки по ходу п’єси ми починаємо розуміти істинний характер Тома Бродбента – демагога, який охоче приймає позу оратора і вибухає промовами, сповненими порожніх обіцянок і загальних місць у стилі газетних передовиць. За словами Пітера Кігена “Mr. Broadbent spends his life **inefficiently** admiring the thoughts of great men, and **efficiently** serving the cupidity of base money hunters” – («Містер Бродбент проводить життя, безуспішно захоплюючись думками великих людей і вельми успішно служачи користолюбству широких мисливців за наживою»). У цій оцінці представлена вся суть Тома Бродбента.

Висновки. Отже, у творах драматургії, що мають діалогічну форму, адресат (прямий і непрямий) як об’єкт оцінки характеризується, головним чином, предикативами оцінки з подальшою мотивацією, причому частими є випадки, коли такі предикативи мають оказіональний

характер. Одним із дієвих емоційно-експресивних засобів драматургії виступають релятивні оцінки – кліше, що відрізняються позитивною та негативною аксіологічною конотацією.

Високий відсоток оцінної лексики спостерігається в ремарках драматургів. Такі ремарки, короткі та розлогі, слугують розкриттю образів персонажів, формуванню їхньої оцінки глядачем/читачем.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо у вивченні функціональних особливостей мовних засобів вираження оцінки в англомовних текстах сучасної британської драми. Заслугує на докладний порівняльний аналіз функції та питома вага оцінної лексики в текстах різних функціональних стилів.

Література:

1. Краснобаєва-Чорна Ж. В. Граматичні засоби вираження оцінки в сучасній українській мові. *Лінгвістичні дослідження: збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди*. Харків, 2020. №. 52. С. 242–245. doi: <https://doi.org/10.34142/23127546.2020.52.23> Режим доступу: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8983c2ca-302a-4d36a030c5ac588ca235/content> (дата звернення 10.02.2024).
2. Соловйова Л.Ф. Семантичні характеристики атрибутів оцінки у сучасній англійській мові. *Актуальні проблеми сучасної лінгвістики та методики викладання мови і літератури*. Житомир: Видавництво ЖДУ ім. Івана Франка, 2017. С. 154-159.
3. Приходько Г. Когнітивні виміри категорії оцінки. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика». 2021. Випуск 1(19). С. 143–152. doi: <https://doi.org/10.32782/2617-3921.2021.19.143-152> Режим доступу: <http://philolzbirnyk.uzhnu.uz.ua/index.php/philol/article/view/177/370> (дата звернення 07.02.2024).
4. Бессонова О. Л. Оцінний тезаурус англійської мови: когнітивний і гендерний аспекти: автореф. дис. на здоб. наук.ступ. докт. філол. наук: спец. 10.02.04. – «германські мови». Київ, 2003. 28 с.
5. Островська О.М. Лінгвостилістичні засоби реалізації категорії оцінки (на матеріалі американської художньої прози): автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. філол. наук: спец. 10.02.04. – «германські мови». Львів, 2001. 20 с.
6. Космеда Т. Аксіологічні аспекти прагмалінгвістики: формування і розвиток категорії оцінки: [монографія]; Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2000. 349 с.
7. Яновець А.І. Прагматика засобів вираження негативної оцінки в сучасній англійській мові. *Науковий вісник Волинського державного університету імені Л. Українки*, Луцьк, 2007. Вип. 4. С. 248–252.
8. Соловйова Л.Ф., Хант Г.О. Англійська оцінна лексика в текстах художнього стилю: функціональний аспект. *Закарпатські філологічні студії*. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип.18. С. 151–155. doi: <https://doi.org/10.32782/trps2663-4880/2021.18.27>
9. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2006. 716 с.

10. Бігунова Н. О. Про нормативну шкалу оцінки. *Нова філологія*. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Т. 1. №. 81. С. 25–32. Режим доступу: <http://www.novafilologia.zp.ua/index.php/new-philology/article/view/479/452> (дата звернення 05.02.2024).

11. Степаненко М., Дейна Л. Суб'єктивна та об'єктивна оцінка в українському щоденниковому дискурсі: [монографія]; Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава: Дивосвіт, 2018. 268 с. Режим доступу: http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/11508/1/Степаненко%20Дейна_моногр_A4%20ум-A5_2018.pdf (дата звернення 05.02.2024).

12. Wright G.H. von. *Norm and Action: A Logical Enquiry*. Creative Media Partners, LLC, 2021. 240 p.

13. Онищенко І. В. Категорія оцінки та засоби її вираження в публіцистичних та інформаційних текстах: автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. філол. наук: спец. 10.02.01 – «українська мова». Дніпропетровськ, 2004. 20 с.

14. Сніховська І. Е. Когнітивно-прагматичний підхід до аналізу гумористичного тексту. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*, 2004. № 16. С. 140–141.

15. Борисенко Н. Д. Гендерний аспект використання звертань у персональному мовленні сучасної британської драми. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*, 2005. №. 23. С. 39–41.

16. Пасенчук Н. В. Засоби вираження категорії оцінки на прикладі (на матеріалі українського та російського перекладів англomовної драми Е. Олбі “Who’s Afraid of Virginia Woolf?”). *Science and Education a New Dimension. Philology*, VI (42). Issue: 149, 2018. С. 52–55. doi: <https://doi.org/10.31174/SEND-PH2018-149VI42-12> Режим доступу: https://seanewdim.com/wp-content/uploads/2021/04/fil_vi_149_42.pdf#page=52 (дата звернення 06.02.2024).

17. Нечай Н. В. Інтерсеміотичне перекодування драми Е. Олбі “Three Tall Women”. *Закарпатські філологічні студії*. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2023. Випуск 29. Том 1. С. 253–257. doi: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2023.29.1.47> Режим доступу: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/29/part_1/29-1_2023.pdf#page=253 (дата звернення 06.02.2024).

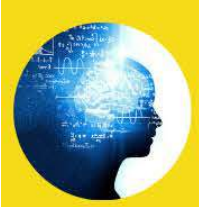
18. Галас А. Трансформація у засобах вираження національної ідентичності в перекладах драматургічних творів. *Національна ідентичність в мові і культурі: збірник наукових праць*. Київ: Талком, 2020. С. 137–143.

19. Singh G. Drama Across the Civilizations: A Discussion on the Origin of English, Indian, Greek and African Drama. *International Journal of Applied Social Science*. Volume 6 (11&12), 2019. P. 2467–2471. doi: 10.36537/IJASS/6.11&12/2467-2471 URL: https://scientificresearchjournal.com/wp-content/uploads/2022/07/Social-Science-6_A-2467-2471-Full-Paper.pdf (reference date 06.02.2024).

20. George Bernard Shaw. *The Complete Plays*. Oxford City Press, 2012. 1076 p.

References:

1. Krasnobaieva-Chorna, Zh. V. (2020). Hramatychni zasoby vyrazhennia otsinky v suchasniy ukrainiskii movi [Grammatical means of expressing evaluation in the modern Ukrainian language]. *Linhvistychni doslidzhennia: zbirnyk naukovykh prats Kharkivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni H. S. Skovorody*. Kharkiv, №. 52, 242–245. doi: <https://doi.org/10.34142/23127546.2020.52.23> Retrieved from dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8983c2ca-302a-4d36-a030-c5ac588ca235/content (reference date 10.02.2024) [in Ukrainian].

2. Soloviova, L. F. (2017). Semantychni kharakterystyky atributiv otsinky u suchasni anhliskii movi [Semantic Characteristics of attributes of evaluation in Modern English]. *Aktualni problemy suchasnoi lnhvistyky ta metodyky vykladannia movy i literatury*. Zhytomyr: Vydavnytstvo ZhDU im. Ivana Franka, 154-159 [in Ukrainian].
3. Prykhodko, H. (2021). Kohnityvni vymiry katehorii otsinky. *Suchasni doslidzhennia z inozemnoi filolohii* [Cognitive dimensions of the evaluation category]. Uzhhorod: Vydavnychiy dim "Helvetyka", Vyp. 1(19), 143-152. doi: <https://doi.org/10.32782/2617-3921.2021.19.143-152> Retrieved from <http://philolzbirnyk.uzhnu.uz.ua/index.php/philol/article/view/177/370> reference date 07.02.2024) [in Ukrainian].
4. Biessonova, O. L. (2003). Otsinnyi tezaurus anhliskoi movy: kohnityvnyi i hendernyi aspekty [Evaluative Thesaurus of the English Language: Cognitive and Gender Aspects]. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
5. Ostrovska, O. M. (2001). Lnhvostylistychni zasoby realizatsii katehorii otsinky (na materialy amerykanskoii khudozhnoi prozy) [Linguistic and stylistic means of realizing the category of evaluation (based on the material of American fiction)]. *Extended abstract of Candidate's thesis*. Lviv [in Ukrainian].
6. Kosmeda, T. (2000). Aksiolohichni aspekty prahmalinhvistyky: formuvannia i rozvytok katehorii otsinky [Axiological aspects of pragmalinguistics: formation and development of the category of evaluation]. Lviv: LNU im. I. Franka [in Ukrainian].
7. Yanovets, A. I. (2007). Prahmatyka zasobiv vyrazhennia nehatyvnoi otsinky v suchasni anhliskii movi [Pragmatics of the means of expressing negative evaluation in Modern English]. *Naukovyi visnyk Volynskoho derzhavnoho universytetu imeni L. Ukrainky, Luts'k*, Vyp. 4. 248-252 [in Ukrainian].
8. Soloviova, L. F., Khant, H. O. (2021). Anhliska otsinna leksyka v tekstakh khudozhnoho styliu: funktsionalnyi aspekt [English evaluative vocabulary in literary texts: a functional aspect]. *Zakarpatski filolohichni studii*. Uzhhorod: Vydavnychiy dim «Helvetyka», Vyp.18, 151-155. doi: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2021.18.27> [in Ukrainian].
9. Selivanova, O. O. (2006). Suchasna lnhvistyka: terminolohichna entsyklopediia [Modern linguistics: a terminological encyclopedia]. Poltava: Dovkillia-K, 716 p. [in Ukrainian].
10. Bihunova, N. O. (2021). Pro normatyvnu shkalu otsinky [On the normative scale of evaluation]. *Nova filolohiia*. Zaporizhzhia: Vydavnychiy dim «Helvetyka», Vol. 1, №. 81, 25-32. Retrieved from <http://www.novafilolohiia.zp.ua/index.php/new-philology/article/view/479/452> (reference date 05.02.2024)[in Ukrainian].
11. Stepanenko, M., Deina, L. (2018). *Subiektivna ta obiektivna otsinka v ukrainskomu shchodennykovomu dyskursi* [Subjective and objective evaluation in Ukrainian diary discourse]. Poltav. nats. ped. un-t imeni V. H. Korolenka. Poltava: Dyvosvit. Retrieved from [http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/11508/1/ Степаненко%20Дейна_моногр_A4%20ум-A5_2018.pdf](http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/11508/1/Степаненко%20Дейна_моногр_A4%20ум-A5_2018.pdf) (reference date 05.02.2024) [in Ukrainian].
12. Wright, G. H. von. (2021). Norm and Action: A Logical Enquiry. Creative Media Partners, LLC, 240 p. [in English].
13. Onyshchenko, I. V. (2004). Katehoriia otsinky ta zasoby yii vyrazhennia v publitsystychnykh ta informatsiinykh tekstakh [The category of evaluation and means of its expression in the publicistic and informative texts]. *Extended abstract of Candidate's thesis*. Dnipropetrovs'k: DNU [in Ukrainian].
14. Snikhovska, I. E. (2004). Kohnityvno-prahmatychnyi pidkhid do analizu humorystychnoho tekstu [Cognitive-pragmatic approach to the analysis of humorous text]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka*, № 16. 140-141 [in Ukrainian].

15. Borysenko, N. D. (2005). Hendernyi aspekt vykorystannia zvertan u personazhnomu movlenni suchasnoi brytanskoï dramy [Gender aspect of direct address usage in the personages' speech of odern British drama]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka*, №. 23. 39–41 [in Ukrainian].

16. Pasenchuk, N. V. (2018). Zasoby vyrazhennia katehorii otsinky na prykladi (na materialy ukrainskoho ta rosiiskoho perekladiv anhlomovnoi dramy E. Olbi “Who’s Afraid of Virginia Woolf?”) [Means of expressing the category of evaluation in translation (case study of Ukrainian and Russian translations of the English drama of Edward Albee “Who’s Afraid of Virginia Woolf?”)]. *Science and Education a New Dimension. Philology*, VI (42). Issue: 149, 2018. 52–55. doi: <https://doi.org/10.31174/SEND-PH2018-149VI42-12> Retrieved from https://seanewdim.com/wp-content/uploads/2021/04/fil__vi__149__42.pdf#page=52 (reference date 06.02.2024) [in Ukrainian].

17. Nechai, N. V. (2023). Intersemiotychne perekoduvannia dramy E. Olbi “Three Tall Women” [Intersemiotic re-coding of E. Albee’s drama “Three Tall Women”]. *Zakarpatski filolohichni studii*. Uzhhorod: Vydavnychiy dim «Helvetyka», Vyp. 29, Vol. 1, 253–257 doi: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2023.29.1.47> Retrieved from http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/29/part_1/29-1_2023.pdf#page=253 (reference date 06.02.2024) [in Ukrainian].

18. Halas, A. (2020). Transformatsiia u zasobakh vyrazhennia natsionalnoi identychnosti v perekladakh dramaturhichnykh tvoriv [Transformation in the means of expressing national identity in translations of dramatic works]. *Natsionalna identychnist v movi i kulturi: zbirnyk naukovykh prats*. Kyiv: Talkom, 137–143 [in Ukrainian].

19. Singh, G. (2019). Drama Across the Civilizations: A Discussion on the Origin of English, Indian, Greek and African Drama. *International Journal of Applied Social Science*. Volume 6 (11&12), 2467–2471. doi: 10.36537/IJASS/6.11&12/2467-2471 Retrieved from https://scientificresearchjournal.com/wp-content/uploads/2022/07/Social-Science-6_A-2467-2471-Full-Paper.pdf (reference date 06.02.2024) [in English].

20. Shaw, G. B. (2012). *The Complete Plays*. Oxford City Press.